

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
46,7 ΧΛΜ ΛΕΩΦ. ΑΘΗΝΩΝ ΣΟΥΝΙΟΥ
Τ.Θ. 712, Τ.Κ. 19013 ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ

Ανάβυσσος : 14-12-2021

Αρ. Πρωτ.: 20011/6739

Πληροφορίες: Β. Καψιμάλης
Διευθυντής Ερευνών
Ινστιτούτου
Ωκεανογραφίας
kapsim@hcmr.gr

Ι. Χατζηανέστης
Διευθυντής Ερευνών
Ινστιτούτου
Ωκεανογραφίας
jhat@hcmr.gr

Προς: Γενική Γραμματεία Έρευνας και
Καινοτομίας
Δ/ση Εποπτείας Ερευνητικών &
Τεχνολογικών Φορέων
Τμήμα Γ' Ανθρώπινου Δυναμικού
Εποπτευόμενων Φορέων
Υπόψιν κας Μπράβου

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. : 1712/06.12.2021 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, με θέμα: «Επικίνδυνη απόρριψη βυθοκορημάτων που περιέχουν τοξικά απόβλητα στο Σαρωνικό από την ΟΛΠ Α.Ε. υπό την προστασία των υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Ανάπτυξης και Επενδύσεων»

Παράρτημα Ι : Βιβλιογραφία

Το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) δεν έχει εμπλακεί στη μελέτη της ποιότητας των βυθοκορημάτων του έργου «*Επέκταση νότιας προβλήτας του Επιβατικού Λιμένα Πειραιώς*». Επομένως, οι απαντήσεις που δίνονται στα παρακάτω ερωτήματα βασίζονται στα έγγραφα που έχουν διαβιβαστεί σε αυτό από διάφορους δημόσιους φορείς και ιδιώτες.

1. Πόσες χιλιάδες τόνοι βυθοκορημάτων απορρίφθηκαν στο Σαρωνικό και ποια ήταν η σύστασή τους από τη στιγμή της έναρξης των βυθοκορήσεων της νότιας επέκτασης κρουαζιέρας έως σήμερα;

Το ΕΛΚΕΘΕ δεν γνωρίζει τις ποσότητες των υλικών βυθοκόρησης του έργου της επέκτασης του νότιου προβλήτα του Λιμένα Πειραιώς, που έχουν απορριφθεί στον Σαρωνικό Κόλπο.

Η σύσταση των εν λόγω υλικών βυθοκόρησης αναφέρεται στην Τεχνική Έκθεση της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ (Μουτσάτου, 2017).

2. Ποια μεθοδολογία ακολουθήθηκε για τη μέτρηση της τοξικότητας και ειδικότερα της περιεκτικότητας σε βαρέα μέταλλα των βυθοκορημάτων που εν τέλει απορρίφθηκαν στο Σαρωνικό και με ποια τεκμηρίωση θεωρήθηκε ως ασφαλής η επιλογή αυτής της μεθοδολογίας;

Η μεθοδολογία, που ακολουθήθηκε στην Τεχνική Έκθεση του ΕΜΠ για τον χαρακτηρισμό των υλικών βυθοκόρησης, είναι αυτή των δοκιμών εκπλυσιμότητας με βάση την Απόφαση 2003/33/ΕΚ, η οποία όμως αναφέρεται σε απόβλητα που θα αποτεθούν σε χώρους υγειονομικής ταφής. Το ΕΛΚΕΘΕ σε ανάλογες έρευνες εφαρμόζει τις επικαιροποιημένες Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διαχείριση Υλικών Βυθοκόρησης, όπως αυτές υιοθετήθηκαν με την απόφαση IG.23/12 της 20ης Συνόδου των Μερών της Σύμβασης της Βαρκελώνης (UNEP(DEPI)/MED, 2017. Updated Guidelines on Management of Dredged Materials, COP20 2017 – Decision IG.23/12).

3. Ποια πρότυπα χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να αξιολογηθεί η επικινδυνότητα των βυθοκορημάτων για την πρόκληση πολύ σοβαρών ή/και μη αναστρέψιμων βλαβών στο θαλάσσιο οικοσύστημα, στα αλιεύματα και στον ανθρώπινο οργανισμό;

Δεν αναφέρονται πρότυπα αξιολόγησης της επικινδυνότητας των υλικών βυθοκόρησης στην Τεχνική Έκθεση της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ

4. Δεδομένου ότι η απόρριψη συντελέστηκε πάνω σε αλιευτικά πεδία, ελέγχθηκε στη συνέχεια και με ποιο τρόπο η κατάσταση του βυθού και του θαλάσσιου ύδατος για την εξασφάλιση των αλιευμάτων και της τροφικής αλυσίδας τώρα και στο μέλλον;

Το ΕΛΚΕΘΕ δεν έχει ενημερωθεί αν και από ποιον έχει γίνει έλεγχος της κατάστασης του βυθού και του θαλάσσιου ύδατος, εξαιτίας της επανατοποθέτησης των υλικών βυθοκόρησης στη συγκεκριμένη περιοχή υποδοχής του Σαρωνικού Κόλπου.

5. Σε ποιες ενέργειες έχει προβεί ή επιτέλους προτίθεται τώρα να προβεί η Ελληνική Πολιτεία για την αποτίμηση της βλάβης του θαλάσσιου οικοσυστήματος από τις χρόνιες βυθοκορήσεις και απορρίψεις βυθοκορημάτων με ανάλογο τοξικό περιεχόμενο των τελευταίων είκοσι ετών (Φαληρικός Όρμος, Μαρίνα Ζέας, Προβλήτας Αγίου Νικολάου Κεντρικού Λιμένα, Προβλήτας III Λιμένα Ηρακλέους κ.α.) τόσο στο λιμάνι του Πειραιά όσο και στο Σαρωνικό;

Το ΕΛΚΕΘΕ διαθέτει πολυετή εμπειρία στη θαλάσσια έρευνα, τους εξειδικευμένους επιστήμονες και τις κατάλληλες ερευνητικές υποδομές για να διεξάγει διεπιστημονική έρευνα, με σκοπό την αποτύπωση και αξιολόγηση της οικολογικής ποιότητας του Σαρωνικού κόλπου, σε περίπτωση που γίνει συγκεκριμένη ανάθεση από φορέα του Δημοσίου ή ιδιώτη.

6. Εάν, κατά τα αμέσως παραπάνω, παρά ταύτα έχει αποτιμηθεί η βλάβη σε επιμέρους πεδία, σε ποιες ενέργειες και σε ποιες περιπτώσεις η Ελληνική Πολιτεία έχει δραστηριοποιηθεί για την αποκατάσταση κάθε προκληθείσας ζημίας στο θαλάσσιο περιβάλλον κατά την τελευταία εικοσαετία και με ποια αποτελέσματα;

Το ΕΛΚΕΘΕ δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στην ανωτέρω ερώτηση.

7. Γιατί η Πολιτεία δεν προβαίνει στην υιοθέτηση Εθνικού Καταλόγου και Κριτηρίων Αναφοράς-Παρέμβασης για την αξιολόγηση της ποιότητας και διαχείρισης των βυθοκορημάτων αντίστοιχο με αυτό των ευρωπαϊκών χωρών, όπως έντονα προτρέπει η επιστημονική κοινότητα με επαναλαμβανόμενες σοβαρές προτάσεις και ενστάσεις;

Το ΕΛΚΕΘΕ έχει προτείνει προς τους αρμόδιους φορείς την υιοθέτηση των Επικαιροποιημένων Κατευθυντήριων Γραμμών για τη Διαχείριση Υλικών Βυθοκόρησης του UNEP(DEPI)/MED (2017), σε όλα τα έργα που αφορούν στη θαλάσσια διάθεση των βυθοκορημάτων.

Παράλληλα, έχει προτείνει την εκπόνηση και άμεση υλοποίηση ενός εθνικής κλίμακας ερευνητικού προγράμματος, με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, για τη αξιολόγηση της ποιότητας και των επιλογών διαχείρισης των ιζημάτων στις λιμενολεκάνες επιλεγμένων λιμανιών, αλιευτικών καταφυγίων και μαρινών, με σκοπό:

- (α) τον προσδιορισμό της χημικής σύστασης αυτών, του βαθμού οξείας και χρόνιας τοξικότητας μέσω βιοδοκιμασιών, των βιολογικών επιδράσεων (βιοσυσσώρευση, βιομεγέθυνση) σε αντιπροσωπευτικούς θαλάσσιους οργανισμούς,
- (β) την κατάρτιση Εθνικού Καταλόγου και Κριτηρίων Αναφοράς-Παρέμβασης που να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του ελληνικού χώρου. Η διαμόρφωση των κριτηρίων και επιπέδων αναφοράς θα βασιστεί στις κατευθυντήριες γραμμές του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ, 2009),
- (γ) την αξιολόγηση επωφελών χρήσεων των βυθοκορημάτων,
- (δ) την επιλογή νέων κατάλληλων θέσεων επανατοποθέτησης των μη ρυπασμένων βυθοκορημάτων σε γειτονικές θαλάσσιες περιοχές,
- (ε) την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων της ενδεχόμενης θαλάσσιας διάθεσης και
- (στ) την κατάρτιση γενικών όρων των Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων Παρακολούθησης σε περιπτώσεις επανατοποθέτησης μεγάλου όγκου βυθοκορημάτων ή ύπαρξης ιδιαίτερων περιβαλλοντικών συνθηκών στους επιλεγμένους χώρους υποδοχής.

Με εκτίμηση,
Ο Διευθυντής ΕΛΚΕΘΕ και Πρόεδρος του
Δ.Σ.

Δρ Αντώνιος Ν. Μαγουλάς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία

- Μουτσάτσου Α. (Δεκέμβριος 2017). «Δοκιμές εκπλυσιμότητας & Χαρακτηρισμός Δειγμάτων Βυθοκορημάτων στην περιοχή της Επέκτασης του Επιβατικού Λιμένα Πειραιά». Εργαστήριο Ανόργανης και Αναλυτικής Χημείας, Σχολή Χημικών Μηχανικών, ΕΜΠ (31 σελίδες).
- IMO (2009). London Convention and Protocol: Guidance for the development of action lists and action levels for dredged material. International Maritime Organization Publishing, I538M, 178 pp.
- UNEP(DEPI) MED (2017). Updated Guidelines on Management of Dredged Materials. Decision IG.23/12.